

Politický výbor CEMR v Gruzii zdůraznil zásadní roli vzájemné spolupráce a pomoci samospráv

13.6.2023 - Monika Štěpánová | Svaz měst a obcí České republiky

Jednání Politického výboru CEMR zahájil primátor Tbilisi Kahka Kaladze, vedoucí gruzínské delegace v Kongresu RE a předseda asociace gruzínských samospráv NALAG, který ve svém úvodním slově po přivítání všech přítomných zdůraznil důležitost statusu kandidátské země EU, o kterou Gruzie intenzivně usiluje a podporu, kterou od dalších evropských zemí potřebuje a očekává. CEMR již deklaroval podporu této snahy, čehož si zástupci samospráv velmi váží.

Následovala debata o roli přímé spolupráce mezi samosprávami a regiony v době definované mnohočetnými krizemi. Už období COVID-19 a vypuknutí války na Ukrajině ukázalo potřebu nového způsobu spolupráce a aliancí na místní úrovni. Následky klimatických změn vedou k rozsáhlým katastrofám, jako se to například děje aktuálně v Itálii postižené záplavami. Jak uvedla Nino Loladze z Gruzínské univerzity veřejného práva, tyto krize pak často vedou k systémové krizi a krizi politického systému, především pokud krize nejsou dobře zvládnuty na místní úrovni. Uvedla příklad z Gruzie, kdy radnice v období pandemie Covid-19 musely být uzavřené, ale města vytvořila krizová centra a byla tak schopná reagovat a pomoc občanům účinně poskytnout a tak zabránila větším společenským problémům.

Podle generálního sekretáře CEMR Fabricia Rossiho již není úkolem samospráv pouhé řešení krizí, musí **krize předvídat a účinně jim předcházet**. Do debaty se následně zapojili další účastníci, Nino Rukadze, místopředsedkyně CEMR a členka Rady města Tbilisi, Phillipe Laurent, co-prezident CEMR a starosta francouzského města Sceux a také Flo Clucas, mluvčí CEMR pro oblast financování samospráv a radní města Cheltenham. Všichni mají z poslední doby zkušenosti s překonáváním krizí, s novou rolí, kterou zde získaly samosprávy na celém světě. Ta je v současné době posilována výrazným příklonem k **city to city diplomacy, tedy podpoře, kterou si vzájemně poskytují města**, a která byla zintenzivněna ve snaze pomoci válkou zasaženým ukrajinským městům. Příkladem takové spolupráce je i **projekt Mosty důvěry**, v rámci kterého jsou navazována partnerství mezi evropskými a ukrajinskými městy. Tohoto projektu se účastní také Svaz měst a obcí, aktivity projektu právě probíhají. Fabricio Rossi uvedl svou poslední zkušenost, kdy partnerství měst již nejsou pouze důvodem společných projektů a návštěv, ale skutečné diplomacie, která míří z lokální úrovně na národní a globální úroveň. Nino Rukadze znovu připomněla, jak důležitá je soudržnost a připomněla, že také Gruzie trpí Ruskou agresí a Evropa by na ni neměla zapomínat. Podpora city to city diplomacie a role samospráv bude jedním z témat, které CEMR vnese do debaty před nastávajícími evropskými volbami. Debatu uzavřelo konstatování, že v takto rychle měnících se podmínkách a krizových situacích musí být samosprávy schopné změny a musí k ní mít potřebné kompetence, znalosti a zdroje. A to také proto, aby se po několikaletém fungování v krizovém modu dostaly co nejdříve do nového systémového nastavení, posíleny o zkušenosti a připraveny poskytovat své běžné či další služby, jak je občané očekávají. Jako shrnutí uvedl Christoph Schnaudigel, viceprezident CEMR, že nový, inovativní přístup k city twinningu je více než potřeba a CEMR by měl požadovat, aby Evropská komise podpoře twinning aktivit věnovala více pozornosti i finančních prostředků.

Předsednictvo CEMR dále představilo své priority pro nadcházející období. Hlavním mottem nového předsednického týmu je advokacie: „Být vidět a slyšet jako ambasadoři místních samospráv“

- takto vidí své poslání v roli prezidentky CEMR v prosinci zvolená Gunn Marit Helgessen. Co-Prezident Christoph Schnaudigel upozornil na častou situaci, kdy po schválení nařízení Evropské unie vznikne pocit, že dotýčný problém je nařízením vyřešen, ale ve skutečnosti jeho řešení teprve začíná a v ten moment se to vždy nějakým způsobem dotýká samospráv. **Proto musí být samosprávy zapojeny do procesu už ve všech předcházejících krocích a jejich připomínky zohledněny na úrovni orgánů EU**, aby byla následná implementace vůbec možná.

Fabrizio Rossi dále představil kroky, které povedou k posílení a větší relevanci CEMR: Větší kontakt a přiblížení zástupců lokálních samospráv k Evropské komisi a důležitým evropským institucím, dále posílení sdílení znalostí a kompetencí mezi městy a regiony v přímé komunikaci, a také posílení kompetencí volených zástupců formou propojení, setkávání, tréninků a dalšího vzdělávání ze strany partnerských politických a akademických institucí.

Pravidelným tématem Politického výboru je **financování CEMR**, které se již řadu let nachází v komplikované situaci, kdy konstantně rostou náklady, spojené s vedením organizace. Vedení kanceláře aktuálně intenzivně připravuje modely udržitelného financování CEMR, které představí na dalším jednání Politického výboru; Předseda finanční komise Vince Maples představil výsledky posledního auditu, který provedla společnost Ernst&Young. Diskuze se dále vedla k otázce neplaticích nebo jen částečně platících asociací a procesu, který se jich týká: za jakých podmínek mohou být částky odepsány, případně dotčené asociace oficiálně vyloučeny, a jakým způsobem se postavit k například k situaci, kdy jsou tyto asociace zapojeny do evropských projektů vedených CEMR a neplní tam své závazky. Ty pak musí plnit jiné asociace. V závěrečné diskuzi byla zmíněna témata digitální bezpečnosti a násilí směřující proti voleným zastupitelům.

Další den jednání zahájila prezidentka CEMR a generální sekretář informací k připravovaným aktivitám a stěžejním zprávám k nadcházejícím volbám do Evropského parlamentu. Zapojení CEMR se soustředí na informování a inspiraci. Hlavní tematickou oblastí bude Kohezní politika a tedy podpora těch europoslanců, kteří jednoznačně podpoří lokální a regionální úroveň ve vyjednávání o budoucí kohezní politice. Bohužel je aktuálně zájem o volby do EP velmi nízký, proto je potřeba soustředit se na hlavní, palčivá témata a ty skutečně dobře komunikovat. Nízká účast v těchto volbách je obecně velmi špatným signálem o vztahu k Evropské unii.

CEMR dále představil zprávu o činnosti za minulé období v oblasti **klíčových témat a priorit, což jsou energie, životní prostředí, mobilita a klima**. V diskuzi se na návrh nizozemské delegace objevilo především téma **Nařízení o obnově přírody**, které je aktuálně projednáváno v Evropském parlamentu a které bude mít zásadní dopad na samosprávy, a v této aktuální předkládané podobě negativně ovlivní především velká města a urbanizované celky. **Proto je aktuálně právě toto nařízení absolutní prioritou CEMR**. Turecká delegace upozornila na palčivé téma migračních vln především z Afriky, u kterých se dá očekávat, že budou narůstat. Turecko má již jistou zkušenost, nicméně je třeba koordinované politické akce, aby byl tento problém v budoucnu zvládnutelný.

Politický výbor dále informoval o přípravě tří pozic, na kterých pracovaly odborné pracovní skupiny se zapojením členských asociací. Jedná se o poziční dokument k cirkulární ekonomice, poziční dokument k budoucnosti kohezní politiky a poziční dokument k reformě trhu s elektřinou. V diskuzi vyjádřili volení zástupci především nutnost tato nařízení připomínkovat a zaujmout takovou pozici, která poukáže na možné negativní dopady a na taková řešení, jejichž implementace bude na lokální úrovni reálně možná. Toto se také zásadně týká Nařízení o odpadních vodách (UWWDD), které v aktuální podobě přinese řadu zásadních problémů při řešeních, které jsou vnímána jako zbytná, a způsobí extrémní nárůst nákladů v této již tak finančně velmi náročné oblasti. Generální sekretář CEMR vyjádřil speciální díky Svazu měst a obcí ČR za zapojení a relevantní příspěvky k pozičnímu dokumentu týkajícímu se budoucí kohezní politiky. Řada přítomných volených zástupců se vyjádřila k důležitosti kohezní politiky a k velkému přínosu, který pro Evropu znamená. Z pohledu územního

rozvoje jsou dlouhodobé, předvídatelné investice naprosto zásadní a vhodnější než krátkodobé nástroje.

Téma válečného konfliktu na Ukrajině má již své pevné místo v rámci jednání CEMR. CEMR sám je zapojen do projektů na podporu obnovy Ukrajiny, vydal také Deklaraci na podporu Ukrajiny, kterou představil na jednání v Gdaňsku, ve které upozorňuje na řadu starostů a primátorů, kteří jsou stále v ruském zajetí. Prezidentka také poděkovala zástupcům samospráv, kteří neúnavně podporují samosprávy na Ukrajině přímou a rychlou cestou.

Generální sekretář Fabricio Rossi dále představil **projekt Bridges of Trust (Mosty důvěry)**, v rámci kterého již bylo dohodnuto 28 partnerství mezi evropskými a ukrajinskými samosprávami. Aktuálně je CEMR jedinou evropskou organizací, která cíleně poskytuje podporu a je aktivní na úrovni lokálních samospráv. Zasluhou CEMR také došlo k jednání všech ukrajinských asociací zastupujících lokální a regionální úroveň u jednoho stolu: někdy domácí neshody pomůže překlenout až někdo zvenčí. Estonská delegace uvedla, že mnohem důležitější, než poskytovat finanční pomoc, je poskytnutí know how a budování potřebných kapacit na lokální úrovni. Evropské komunity často totiž finanční prostředky nazbyt nemají, ale mají špičkové odborníky na jednotlivé oblasti řízení a správy svých komunit.

Předmětem další živé diskuze byla agenda UCLG – Spojených měst a lokálních samospráv, světové organizace sdružující lokální samosprávy. Svaz se do této agendy nezapojuje, poté, co v roce 2022 své členství v UCLG oficiálně ukončil z důvodu výše členského poplatku a nejasného přínosu pro členy Svazu.

Zástupci Svazu se dále setkali v osobním jednání s vedením CEMR a se zástupci Kontrolního výboru CEMR k připravovanému jednání Politického výboru CEMR v Praze, kdy Svaz bude hostitelem a může také ovlivnit program tohoto jednání. Na schůzce se projednávalo financování, možné zaměření programu a také očekávané výstupy, které by z pohledu Svazu takové jednání mělo přinést.

<https://www.smocr.cz/cs/novinky/a/politicky-vybor-cemr-v-gruzii-zduraznil-zasadni-rol-vzajemne-spoluprace-a-pomoci-samosprav>